

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Warszawa / Królestwo Polskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Zbiory Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego: Gabinet Zoologiczny

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

muzeum uczelniane, szkolne [uczelnie, szkoły]

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Gabinet Zoologiczny był kolekcją o charakterze muzealnym tworzoną w ramach Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego. W jego zbiorach znalazły się kolekcje prywatne, zakupione przez państwo, okazy zakupywane na aukcjach, obiekty pozyskiwane w ramach wypraw naukowych krajowych i zagranicznych, przekazy, rzadziej dary. Wśród nich były m.in. okazy ssaków, ptaków, gadów i płazów, owadów, pajęczaków, mięczaków i skorupiaków, a także muszli i skamieniałości. Z twórcę Gabinetu uważa się jego pierwszego kustosa Pawła Jarockiego. W Gabinetcie zatrudnieni byli również preparatorzy Fideliusz Brunner, Paweł Wierzejski, a następnie, jako asystent i następcą Jarockiego ornitolog Władysław Taczanowski.

Po zamknięciu Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego Gabinet Zoologiczny stał się jednym z członów Dyrekcji Gabinetów Naukowych Okręgu Naukowego Warszawskiego, od 1842 r. otrzymywał dotacje finansowe na rozwój kolekcji. Od 1862 r. został włączony do Szkoły Głównej Warszawskiej, a w 1867 r. przeszedł pod zarząd Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego.

Daty działalności / zakres czasowy:

1816 – próby zakupu kolekcji przyrodniczej do zbiorów Królewskiego Uniwersytetu w Warszawie
1818 – zakup zbiorów barona Sylwiusza Münkwitza z Grunwitz (Gronowic) na Śląsku, utworzenie Gabinetu Zoologicznego przy Królewskim Uniwersytecie w Warszawie
1819 – sprowadzenie kolekcji Münkwitza do Warszawy
1822 – mianowanie Feliksa Pawła Jarockiego profesorem stałym na uniwersytecie
1825 – otwarcie Gabinetu Zoologicznego dla zwiedzających
1831 – zamknięcie Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego
1832 – utworzenie Dyrekcji Gabinetów Naukowych Okręgu Naukowego Warszawskiego i nominacja Jarockiego na stanowisko ich dyrektora
1862 – likwidacja Dyrekcji Gabinetów, przejście Gabinetu Zoologicznego pod zarząd Szkoły Głównej

1862 – mianowanie kustoszem Gabinetu Zoologicznego Władysława Taczanowskiego
1867 – zamknięcie Szkoły Głównej, przejście Gabinetu Zoologicznego pod zarząd Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego

Dostępność

--

Typ relacji instytucji wobec pamięci

--

Rodzaj pamięci

narodowościowa polska; lokalna o charakterze krajoznawczym, ponad religijnym i ponadnarodowym

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar miejsca: terytorium i jego przyroda

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Muzeum i Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk, Województwo: Mazowieckie Powiat: Powiat m. st. Warszawa Gmina: Śródmieście, Warszawa, ul. Wilcza 64, 00-679 Warszawa działka nr ew. 32 z obrębu 5-05-03	Królewski Uniwersytet Warszawski, Pałac Kazimierzowski, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, Królestwo Polskie 1819 – Pałac Kazimierzowski, sień 1819 – Pałac Kazimierzowski, sala na I piętrze od strony ul. Dynasy 1823 – pomieszczenia na I piętrze w gmachu Oddziału Sztuk Pięknych (ob. Wydział Historyczny UW)
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	tel. 022 629 32 21 sekretariat@miiz.waw.pl	xxx
GODZINY OTWARCIA	pn-pt. 8-16	1824: wtorki i czwartki od 2 do 4 po południu 1826/27: wtorki i czwartki od 11 do 1 po południu

		1832: 2 razy w tygodniu po 2 godziny; zamknięty w dni dzdżyste i błotne
DYREKTORZY	dr hab. Tomasz Mazgajski, profesor nadzwyczajny	xxx
ZARZĄDCA	Polska Akademia Nauk	Królewski Uniwersytet Warszawski / Dyrekcja Gabinetów Naukowych Okręgu Naukowego Warszawskiego/ Szkoła Główna
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)	zaadaptowany	1823 – dobudowanie II kondygnacji na potrzeby wystawowe (zbiór odlewów gipsowych), oddane na potrzeby zbioru Gabinetu Zoologicznego

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Gabinet Historii Naturalnej / Muzeum Zoologiczne /
Gabinet Zoologiczny w ramach Gabinetów Naukowych

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Gromadzenie jak największej liczby gatunków zwierząt krajowych i zagranicznych, jako pomoc dydaktyczna przy nauczaniu studentów, uczniów i miłośników oraz materiał do badań naukowych.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

okazy zoologiczne krajowe i zagraniczne

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Feliks Paweł Jarocki (1790-1865) profesor zoologii, kierownik katedry zoologii Królewskiego Uniwersytetu w Warszawie, członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie, autor tekstów z dziedziny zoologii, m.in. podręcznika *Zoologia czyli zwierzętopismo ogólne podług najnowszego systemu ułożone* (1821-1838). Od 1819 roku zatrudniony na Królewskim Uniwersytecie w charakterze wykładowcy oraz opiekuna zbiorów Gabinetu Zoologicznego. W 1832 roku otrzymał nominację na Dyrektora Gabinetów Naukowych na Uniwersytecie. Funkcję tę pełnił do 1862 roku.

„Nauk wyzwolonych i filozofii doktor, Dyrektor Gabinetów Naukowych Okręgu Naukowego Warszawskiego, Kawaler orderów ś. Anny i Ś. Stanisława 3 kl., członek czynny Imperatorskiego Towarzystwa Badaczy Przyrody w Moskwie, członek honorowy, assessor zagraniczny i korespondent Towarzystwa Mineralogicznego w Jenie, członek honorowy Towarzystwa Badaczy

Przyrody w Lipsku, członek zagraniczny Towarzystwa Badaczy Przyrody w Berlinie, korespondent Towarzystwa Naukowego w Krakowie, i Francuzko cesarskiego Towarzystwa Emulacji w Abbeville, etc, etc", (Jarocki 1859: sn)

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Feliks Paweł Jarocki (1790-1865) profesor zoologii, kierownik katedry zoologii Królewskiego Uniwersytetu w Warszawie, członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie, autor tekstów z dziedziny zoologii, m.in. podręcznika *Zoologia czyli zwierzętopismo ogólne podług najnowszego systemu ułożone* (1821-1838). Od 1819 roku zatrudniony na Królewskim Uniwersytecie w charakterze wykładowcy oraz opiekuna zbiorów Gabinetu Zoologicznego. Funkcję tę pełnił do 1862 roku.

Fideliusz Brunner (?-?) preparator, początkowo pracował w Wilnie i Dorpacie, ok. 1820 zatrudniony na Królewskim Uniwersytecie w Warszawie, w Gabinetie Zoologicznym. W 1831 roku odszedł ze stanowiska.

Adam Podymowicz (?-?) adiunkt w Gabinetie Zoologicznym (1830)

Paweł Wierzejski (1803?- 1854) absolwent Szkoły Sztuk Pięknych sekcja Rysunku i Malarstwa, szkolił się na preparatora w Berlinie (1824-26), od 1826 pomocnik preparatora w Gabinetie Zoologicznym, od 1831 główny preparator.

Władysław Taczanowski (1819-1890) ornitolog, pracował m.in. z muzeach w Berlinie, Londynie, Paryżu i Wiedniu, w latach 1866-1867 odbył wyprawę naukową z Antonim Wagą oraz Aleksandrem i Konstantym Branickimi do Algierii, autor licznych prac naukowych, doktor honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, odkrywca ponad 40 gatunków i 20 podgatunków ptaków. Od 1855 adiunkt, a w latach 1862-1891 kustosz Gabinetu Zoologicznego.

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

xxx

Kalendarium (historia instytucji)

Gabinet Zoologiczny został zorganizowany jeszcze przed powstaniem Katedry Zoologii na Uniwersytecie. W 1816 r. podjęto pierwsze starania pozyskania kolekcji do zbiorów uniwersyteckich, jednak do jej zakupu doszło dopiero dwa lata później. W 1818 r. Uniwersytet zakupił kolekcję Sylwiusza Münkwitza z Grunwitz. Nad transportem oraz rozpakowaniem i zarządzaniem zbiorem czuwał Feliks Jarocki, zatrudniony w 1819 r. na stanowisku profesora Uniwersytetu Królewskiego. Od 1819 r. do zbioru zakupywano kolekcje przyrodnicze od osób prywatnych i na aukcjach zagranicznych. Kolekcja została uporządkowana wg najnowszego wówczas systemu Geoga Cuviera. Do pracy w Gabinetie zatrudniono preparatora okazów, Fideliusza Brunnera, a następnie pomocnika preparatora Pawła Wierzejskiego (1826).

Początkowo kolekcja przechowywana była w sieni Pałacu Kazimierzowskiego, następnie przeniesiono ją do pomieszczeń na I piętrze budynku, od strony ul. Dynasy. Niewielkie pomieszczenia utrudniały inwentaryzację zbiorów i ich powiększanie, zdecydowano się zatem na przeniesienie ich do pomieszczeń na I piętrze gmachu Szkoły Sztuk Pięknych (o pow. 1 394 m²), które zostało dobudowane na potrzeby Gabinetu Zoologicznego.

W zbiorach znajdowały się okazy ssaków, ptaków, gadów i płazów, ryb, skorupiaków i mięczaków, muszli i skamieniałości, które pozyskiwano na drodze zakupów zbiorów od kolekcjonerów, od

podróżników na aukcjach, przekazów, darów, w czasie ekspedycji krajowych i zagranicznych. Znaczną część zbiorów pozyskiwał dla Gabinetu Zoologicznego Paweł Jarocki. Zbiory w Gabinetcie były skatalogowane – osobne katalogi posiadały zbiory Münkwitza, Rzewuskiej, Kugelana, Hoffmanna, prowadzona była również księga późniejszych nabytków do zbiorów. Równolegle przy Gabinetcie gromadzona był podręczna Biblioteka Zoologiczna. W 1825 r. Gabinet Zoologiczny otwarto dla zwiedzających.

W 1831 r. Królewski Uniwersytet w Warszawie, w wyniku represji po powstaniu listopadowym, został zamknięty na mocy dekretu Mikołaja I. Część zbiorów uniwersyteckich zostało wywiezionych do Rosji, jednak Gabinet Zoologiczny pozostawiono w Warszawie. W 1832 roku utworzono Dyrekcję Gabinetów Naukowych pozostających pod nadzorem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego, którego dyrektorem został Jarocki, a adiunktem Wierzejski. Konsekwencją zmian było ograniczenie budżetu, z tego względu prace w Gabinetcie Zoologicznym polegały głównie na konserwacji istniejącej kolekcji. Od 1842 r. Gabinetowi Zoologicznemu gen. Mikołaj Okuniew, kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego przydzielił roczny fundusz na zakup zbiorów.

Gabinet Zoologiczny w chwili swego założenia miał przede wszystkim charakter dydaktyczny, wykorzystywany był jako pomoc przy nauczaniu studentów Uniwersytetu, szkół średnich, zainteresowanej publiczności. Na podstawie zgromadzonych zbiorów powstały jednak trzy teksty Jarockiego z dziedziny zoologii (dwa poświęcone zbiorom gabinetu). W 1855 r. na stanowisku adiunkta został zatrudniony Władysław Taczanowski, a po odejściu Jarockiego na emeryturę (1862) pełnił on funkcję kustosa zbiorów. W 1862 r. Gabinet Naukowe Okręgu Warszawskiego zostały rozwiązane, a Gabinet Zoologiczny został włączony do Szkoły Głównej Warszawskiej, powołanej przez Komisję Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z Aleksandrem Wielkopolskim na czele. Szkoła ta powstała w oparciu o rozwiązana w tym samym roku Akademię Medyko-Chirurgiczną i zajmowała budynki dawnego Królewskiego Uniwersytetu. Gabinet zoologiczny połączony został wówczas ze zbiorami anatomicznymi.

Władysław Taczanowski podjął się uporządkowania i usystematyzowania zbiorów, uzupełnienia ich o okazy krajowe i zagraniczne, pozyskiwane na drodze zakupów, a częściej darów od braci Aleksandra i Konstantego Branickich z ich ekspedycji zagranicznych. Taczanowski prowadził ożywioną działalność naukową i popularyzacyjną, co umożliwiło rozbudowywanie kolekcji w oparciu o jego kontakty naukowe i towarzyskie. Rozwój kolekcji Gabinetu zahamowany został przez rozwiązanie Szkoły Głównej i przekształcenie jej na Cesarski Uniwersytet Warszawski (Императорский Варшавский Университет). Za namową Taczanowskiego Braniccy ograniczali dary dla Gabinetu na rzecz prywatnej kolekcji gromadzonej we Francji oraz w Warszawie.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

1818 – ok. 20 000 szt.

1819 – ok. 29 000 szt.

1821 – ok. 21 500 szt. (owady liczone na pudełka, nie sztuki)

1825 – ok. 25 000 szt., w tym zbiór ptaków 1 415 gat., owadów 11 000, muszli 12 000;

1826/27 – ok. 50 000 szt.

1830 – ok. 31 121 szt.

1818: kolekcja przyrodnicza ok. 20 000 okazów (Sylwiusza Münkwitza);

1819: kolekcja muszli ok. 9 000 okazów (Rozalii hr. Rzewuskiej); kolekcja owadów dwuskrzydłych 3 833 okazów (Georga Dahla z Wiednia); okazy owadów brazylijskich 240 szt. i pancernik (licytacja zbiorów z ekspedycji Wilhelma Christiana Gotthelfa von Feldnera w Berlinie)

1819 i później: muszle i owady (zbiory Liceum Warszawskiego); zbiory przyrodnicze, głównie owady (Jakuba Fryderyka Hoffmanna); zbiór owadów polskich i praskich [czeskich] (Johanna Gottlieba Kugelana);

1820: grzbietoród (płaz z Ameryki Południowej) i żmija okularnik (od Guéego)

1821: zwierzęta ssące 119 szt. (ze zbiorów Münkwitza 82, zakupione 22, pozyskane przez Jarockiego 15); ptaki 1344 szt. (ze zbiorów Münkwitza 1131, zakupione 88, pozyskane przez Jarockiego 125); gady 25 szt. (ze zbiorów Münkwitza 17, zakupione 5, pozyskane przez Jarockiego 30); gady w spirytusie 137 szt. (ze zbiorów Münkwitza 60, zakupione 48, pozyskane przez Jarockiego 29); ryby wypchane 74 szt. (ze zbiorów Münkwitza); owady 7 050 pudełek (ze zbiorów Münkwitza i z Wiednia 7 000 pudełek, pozyskane przez Jarockiego 50 pudełek); mięczaki i skorupiaki 12 713 szt. (ze zbiorów Münkwitza, Rzewuskiej, Hoffmanna);

1823: ptaki egzotyczne 96 szt. (Martin Lichtenstein)

1825: 41 okazów padłych zwierząt, m.in. ssaki i papugi (menażeria von Akena)

1827: 2 krokodyle (menażeria von Dintena); słoń (car Mikołaj I); muszle (Miquier); lampart, aguti, pawian (menażeria)

1828: okazy z podróży naukowej po kraju 886 szt. (Wojciechowski, Wierzejski)

1829: muszle kopalne, okazy różnych zwierząt znad Morza Czarnego 46 szt. (Jarocki); skamieliny z Wołynia i Podola 300 szt. (Jarocki)

1830: żubry z Białowieży 2 szt.; okazy fauny morskiej 148 szt. (Hamburg)

1842: kolibry i ptaki rajskie (Karl Schulz)

1851-52: ptaki i ssaki, m.in. lew i antylopa gnu (menażeria Preuscherowej); kolekcja entomologiczna 8 588 gat. w 27 546 okazach (Alojzy Estreicher)

1855: ptaki i ssaki krajowe (Władysław Taczanowski)

po 1855: głównie ptaki i ssaki zagraniczne (przedsiębiorstwo Edwarda Varreaux z Paryża)

1857: różne gatunki, m.in. żyrafy 2 szt. (menażeria Kreutzberga i Barnabo)

po 1861: okazy fauny syberyjskiej (Muzeum Zoologiczne Akademii Nauk w Petersburgu, za pośr. Oktawiusza Radoszkowskiego)

1862: ssaki 269 gat., 584 szt.; ptaki 1 612 gat., 3 744 szt.; gady i płazy 142 gat., 310 szt.; ryby 150 gat., 344 szt.; jaja ptasie 281 gat., 2 269 szt.; 3 kolekcje entomologiczne, pajęczaki, kolekcja muszli, głowonogi, polipy;

1863-64: ptaki, ssaki, gady, ryby, muszle i owady z Egiptu Górnego i Nubii (Aleksander i Konstanty Branicy, Antoni Waga)

Osobliwości: (kurczę o 4 nogach, 30 rybek spadłych z deszczem w Warszawie, jaja kurze w kształcie kieszki przypominającej ucho ludzkie, żywa pchła przykuta na łańcuszku z włosów) (Mycielski 2016: 124)

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

brak danych

Strategia pozyskiwania zbiorów

zakupy: kolekcji Münkwitza przez Ministerstwo Oświecenia Królestwa Polskiego, za 11 000 talarów (1818); kolekcji muszli Rozalii hr. Rzewuskiej z Opola Lubelskiego przez Komisję Rządową za „niską sumę” (1819); zakupy na licytacji w Berlinie (1819); zbiory prof. historii naturalnej Jakuba Fryderyka Hoffmanna (1819); Georga Dahla z Wiednia (1819); Johanna Gottlieba Kugelana (1819); kolekcja prof. Martina Lichtensteina z Berlina (1823); menażeria von Akena (1825), menażeria von Dintena (1827), Miquier (1827); menażeria [?] (1827); fauna morska z Hamburga (zakup

Jarockiego); ptaki od Karl Schulz z Drezna (1842); menażeria Preuscherowej (1850-1851), kolekcja entomologiczna prof. Alojzego Estreichera z Krakowa (1851); przedsiębiorstwo Edwarda Varreaux z Paryża (po 1855); menażeria Kreutzberga i Barnabo (1857)

przekazy: zbiory Liceum Warszawskiego, fauna syberyjska z Muzeum Zoologiczne Akademii Nauk w Petersburgu (po 1861)

dary: wymiana dubletów

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

1827 – car Mikołaj I (skóra i kości słonia, przesłane z Petersburga)

1855 – Władysław Taczanowski (kolekcja krajowych okazów ssaków, ptaków i jaj ptasich)

1863-64 – Aleksander i Konstanty Branicy (ptaki, ssaki, gady, ryby, muszle i owady z Egiptu Górnego i Nubii)

1866-67 - Aleksander i Konstanty Branicy (różne gat. zwierząt, głównie ptaki z Algierii)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

1827 – pozwolenie na polowania na zwierzęta w lasach rządowych na potrzeby Gabinetu Zoologicznego (Wojciech Jastrzębowski, preparator Paweł Wierzejski)

1829 – wyprawa Jarockiego nad Morze Czarne, pozyskiwanie eksponatów (głównie ryby)

1830 – pozwolenie na zabicie dwóch żubrów z Puszczy Białowieskiej i przekazanie ich do zbiorów Gabinetu Zoologicznego

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

Gabinet Zoologiczny, Zbiory cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego
Muzeum i Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

1832 – 17 sal o łącznej powierzchni 1 394 m², 84 oszklone szafy, 24 gabloty lakierowane od zewnątrz na kolor mahoniowy, od wewnątrz na kolor biały

Wystawy czasowe

xxx

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Katalogi kolekcji: Münkwitza, Rzewuskiej, Kugelana, Hoffmanna; inwentarz nabytków po 1819

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

xxx

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Muzeum Zoologiczne Akademii Nauk w Petersburgu, Muzeum Historii Naturalnej w Genewie

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

brak danych

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

1829 – car Mikołaj I

1830 – Aleksander von Humboldt

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Posiedzenie Publiczne Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte dnia 8 Października 1819 Roku, s. 9

Posiedzenie Publiczne Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte Dnia 2 Października 1820 Roku, s. 9

Posiedzenie Publiczne Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte Dnia 6 Października 1821 Roku, s. 9, 11

Posiedzenie Publiczne Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu na Pamiątkę Jego Założenia przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte dnia 3 Października 1822 Roku, s. 8

Posiedzenie Publiczne Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte Dnia 18 Września 1823 Roku, s. 7

Posiedzenie Publiczne Królewskiego Warszawskiego Uniwersytetu, na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte Dnia 15 Września 1824 Roku, s. 32

Posiedzenie Publiczne Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu, na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte Dnia 15 Września 1825 Roku, s. 11

Posiedzenie Publiczne Królewsko-Warszawskiego Uniwersytetu na Pamiątkę Założenia Jego, przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk, Odbyte Dnia 16 Września 1826 Roku, s. 13-14

Posiedzenie Publiczne Królewskiego Uniwersytetu, na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk, Odbyte Dnia 19 Września 1827 Roku, s. 12-13

Posiedzenie Publiczne Królewskiego Uniwersytetu na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte Dnia 17 Września 1828 Roku, s. 15-16

Posiedzenie Publiczne Królewskiego Uniwersytetu na Pamiątkę Założenia Jego przy Rozpoczęciu Nowego Kursu Nauk Odbyte Dnia 16 września 1829 Roku, s. 14

Uniwersytet Królewski Warszawski, Rocznik Instytutów Religijnych i Edukacyjnych w Królestwie Polskim, 1824, r. 1, s. 87-145 [105-107]

Uniwersytet Królewski Warszawski, Rocznik Instytutów Religijnych i Edukacyjnych w Królestwie Polskim, 1826/27, r. 2, s. 197-227 [216]

Królewski Uniwersytet Alexandrowski, Rocznik Instytutów Religijnych i Edukacyjnych w Królestwie Polskim, 1830, r. 3, s. 125-144 [141-142]

Wiadomości Muzeum. Sprawozdanie dyrektora za r. 1919, 1920, 1921, Prace Zoologiczne Polskiego Państwowego Muzeum Przyrodniczego, 1926, t. 5, nr 4, s. 251-284

oprac. H. Barycz, 1959. *Ksawery Prek, Czasy i ludzie*, Wrocław, s. 116.

Bieliński Józef, 1912. *Królewski Uniwersytet Warszawski (1816-1831)*. T. 1-3, Kraków-Warszawa: skł. gł. w Księgarni E. Wende i Ska (T. Hiż i A. Turkuł) ; [druk:] W. L. Anczyc i Spółka

Brzęk Gabriel, aktualiz. i uzup. Jerzy Pawłowski i Tomasz Majewski, 2007. *Historia zoologii w Polsce : do drugiej wojny światowej*, Kraków: PAU

Domaniewski Janusz, 1917. *Kilka słów o organizacji Muzeum Zoologicznego przy Muzeum Narodowym w Warszawie*, Pamiętnik Fizyograficzny. T. 24, Dział Miscellanea, s. 6-9

Fedorowicz Zygmunt, Feliksiak Stanisław, 2016. *150-lecie Gabinetu Zoologicznego w Warszawie (1818–1968)*, Memorabilia zoologia, nr 1

Jarocki Paweł, 1819. *Spis ptaków w gabinecie Zoologicznym Królewsko Warszawskiego Uniwersytetu znajdujących się a podług najnowszego systemu ustawionych przez F. P. Rawicza Jarockiego*, Warszawa : Zawadzki i Węcki, 1819

Jarocki Paweł, 1859. *Spis zwierzokrzewów i promieniaków w Gabinecie Zoologicznym Okręgu Naukowego Warszawskiego znajdujących się, naukowo przedstawił Feliks Paweł na Jarocznynie Jarocki*, Warszawa

Mycielski Maciej, 2016. *Uniwersytet Królewski 1816-1831*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. nauk. Kizwalter Tomasz, Warszawa: Wyd. UW, s. 53-362

Taczanowski Władysław, 1870. *Gabinet Zoologiczny w Warszawie*. Kalendarz Warszawski J. Ungra na rok 1870.

Sztolcman Jan, 1921. *Historyczny zarys dziejów Polskiego Państwowego Muzeum Przyrodniczego. Prace Zool[ogicznego] Państw[owego] Muz[eum] Przyr[odniczego]*, T I

Andrzej Szwarz, 2016 a. *Warszawa bez uniwersytetu 1831–1857*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. nauk. Kizwalter Tomasz, Warszawa: Wyd. UW, s. 363-414

Andrzej Szwarz, 2016 b. *Akademia Medyko-Chirurgiczna i Szkoła Główna 1857–1869*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. nauk. Kizwalter Tomasz, Warszawa: Wyd. UW, s. 415-556

F. M. Sobieszczański *Rys historyczno-statystyczny wzrostu i stanu miasta Warszawy od najdawniejszych czasów aż do 1847 roku* Warszawa 1848, s. 457

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Archiwa Muzeum i Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Gabinet Zoologiczny w latach osiemdziesiątych XIX w. (gabloty z lat dwudziestych XIX w.), drzeworyt B. Puca, Archiwum Państwowe m.st. Warszawy, Zbiór Przyborowskiego, XIV, k. 235, repr. [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915*, red. nauk. Kizwalter Tomasz, Warszawa: Wyd. UW

Ciekawe cytaty

„Zbiór piękny historii naturalnej, iak wyżej wspomniano, iuż w znaczney części iest ozdobą Uniwersytetu. Ptaki, zwierzęta ssące i płazy, tak są ustawione w szafach umyślnie zrobionych, że każdy znawca o wartości tego zbioru przekonać się może; a przydane nazwiska rodzajowe i gatunkowe, tudzież katalog drukowany są pomocą dla uczniów tey części historii naturalnej poświęcających się. Professor Jarocki zaymuie się teraz uporządkowaniem owadów i muszli, dla których iuż są zrobione stoły. Później uporządkowane zostaną: ryby, minerały i inne przedmioty, dla których teraz nie ma miejsca dogodnego. Gabinet ten mieści się temczasowo w szczupłych salach na pierwszym i drugim piętrze prawego rogu pałacu” (Posiedzenie Publiczne..., 1819: 9-10)

„[Gabinet Zoologiczny] teraz na dwóch piętrach rozrzucony i ścieśniony, nie może tego, co iuż ma, na widok wystawić. Wzniesione dotąd domy, iako na inny przeznaczone użytek, nie mogą przyjąć tych szacownych zbiorów. Sala górna nowego gmachu sztuk pięknych, choćby mogła dać im

przysłówek, to tylko tymczasowy. Sala ta godna przeznaczenia swojego na galeryę obrazów, oczekuje okrycia ścian swoich olejnymi wzorami, na których uczniom władającym już pendzlem zupełnie zbywa. Dotychczas bowiem w rysunki tylko i gipsy opatrzeni jesteśmy” Posiedzenie Publiczne [...] 1821: 11)

„Gabinet miał być w roku upłynionym przeniesiony do sali górnej gmachu sztuk pięknych, lecz brak funduszu na szafy tym końcem niezbędnie potrzebne, tudzież dach tymczasowy tego gmachu, niedosyć od deszczu zabezpieczający, były przyczyną, że musiał pozostać w części korpusu na dwóch piętrach złożony, gdzie szczupłość sama miejsca tamuje dalsze porządkowanie” Posiedzenie Publiczne [...] 1822: 8)

„Czyszczenie i determinowanie wielkiego zbioru muszli, daley posunięte; zbiór niewielki ryb, cały udeterminowany i spisany; zbiór Promieniaków i istot skorupnych w udeterminowaniu, w szklanych pudełkach upięty i napisami opatrzone, ułatwia naukę młodzieży. Gdy tymczasowe umieszczenie tego gabinetu na dwóch piętrach Korpusu Kazimirowskiego, przez się niedogodne i szczupłe, było przeszkodą uporządkowaniu Biblioteki publicznej, Komissya Rządowa nie mając funduszu na wystawienie projektowanego już dawno osobnego gmachu na zbiory historii naturalnej, postanowiła przenieść Gabinet Zoologiczny do sali w gmachu sztuk pięknych przeznaczonych niegdyś na galeryę obrazów, która dotąd stała bez użytku, i podług wszelkiego podobieństwa nieprędko może być obrócona na pierwiastkowy swój zamiar. Przeniesienie to uskuteczniomem zostanie po ukończonej wystawie w teyże sali kunsztów nadobnych” Posiedzenie Publiczne [...] 1823: 7

„Byłem w gabinecie historii naturalnej. Zbiór różnych zwierząt, ziemnych, wodnych, powietrznych, różnych robaków jest bardzo znaczny. Są tam mumie egipskie, kolibry, oiseau[x]-mouche[s], nadzwyczajnie małe pieski i żywa pchła przykuta na łańcuszku z włosów” (Barycz, 1959: 116)

UWAGI:

należy uzupełnić o materiały archiwalne

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Aldona Tołysz

Data sporządzenia karty:

2018-08-30

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

xxx

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	